

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6819201542
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6819201542.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci navrhovateľky: Q. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q., E. č. XXX/X proti výživou povinnému: R. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q., E. č. XXX/X, o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, na odvolanie povinného proti rozsudku Okresného súdu Revúca č.k. 5Pc/15/2019-36 zo dňa 24.09.2019 v spojení s doplňujúcim rozsudkom č.k. 5C/15/2019-66 zo dňa 17.12.2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výrokoch o povinnosti povinného prispievať na výživu navrhovateľky výživným vo výške 60,- Eur mesačne a o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:
„I. R. T. je povinný prispievať na výživu Q. T. sumou 60,- € mesačne, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.“

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že manželstvo navrhovateľky a výživou povinného bolo dňa 03.09.2019 právoplatne rozvedené. Navrhovateľka je invalidná dôchodkyňa vo veku 69 rokov, ktorá zároveň spĺňa aj podmienky na priznanie starobného dôchodku a v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu nie je v súčasnosti schopná vlastnou činnosťou sa sama živiť. Mesačný príjem navrhovateľky predstavuje 360,81 Eur a je tvorený invalidným dôchodkom a príspevkom na ošatenie a obuv. Z uvedeného príjmu musí navrhovateľka zabezpečovať všetky svoje osobné potreby, ktoré súd ustálil v sume minimálne 170,- Eur mesačne. Z uvedeného príjmu musí navrhovateľka hradiť aj platby súvisiace s chodom domácnosti v preukázanej priemernej mesačnej výške 97,11 Eur. Okrem toho navrhovateľka spláca úvery a pôžičky, ktorých súhrnná výška mesačnej splátky predstavuje sumu viac ako 270,70 Eur, a ktoré boli použité na úhradu potrieb v domácnosti a bežných životných potrieb účastníkov konania. Povinný počas spoluzitia v spoločnej domácnosti na potreby domácnosti prispieval nedostatočne alebo jej vôbec neprispieval. Peňažné prostriedky, ktoré navrhovateľka musí preukázateľne vynaložiť na úhradu jej životných potrieb a dôvodných mesačných výdavkov (platby za domácnosť a splátky úverov) vo výške minimálne 537,81 Eur mesačne, podstatne prevyšujú výšku jej mesačných príjmov 360,81 Eur a v súčasnosti je v možnostiach výživou povinného prispievať navrhovateľke na jej primeranú výživu, pretože podstatná časť jeho životných potrieb je zabezpečená v zariadení na výkon ochranného liečenia a jeho výdavky predstavujú len výdavky na cigarety, sladkosti a hygienu. Preto súd určil, že povinný navrhovateľke bude prispievať na jej výživu

sumou 60,- Eur mesačne. Príjem povinného z výživy predstavuje starobný dôchodok v sume 465,- Eur mesačne. Súd nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by bolo určenie príspevku na primeranú výživu navrhovateľky v rozpore s dobrými mravmi. Z dôkazov vykonaných prípravnom konaní, výsluchom svedkov a z listinných dôkazov vyplývala dovtedajšia dôvodnosť trestného stíhania, ktoré bolo vedené voči výživou povinnému pre trestný čin, ktorý mal spáchať voči navrhovateľke, a ktoré vzišlo z trestného oznámenia podaného navrhovateľkou. Preto z uvedeného dôvodu súd ďalšie dokazovanie výsluchom svedkov navrhnutých povinným nevykonal, nakoľko to nebolo potrebné pre rozhodnutie veci. Rozhodnutie oprel o ust. § 72 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Okresný súd dňa 17.12.2019 vo veci vydal doplňujúci rozsudok č.k. 5Pc/15/2019-66, ktorým vo zvyšnej časti návrh zamietol. V odôvodnení uvedeného doplňujúceho rozsudku uviedol, že v rozsudku súd výživou povinnému určil povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky príspevkom v nižšej výške ako navrhovateľka žiadala a opomenul rozhodnúť o zvyšnej časti ňou uplatneného nároku. Vo zvyšnej časti uplatneného nároku navrhovateľkou presahujúcej sumu 60,- Eur mesačne, súd nepovažoval návrh navrhovateľky za dôvodný, a preto ho v tejto časti zamietol.

4. Rozsudok okresného súdu odvolaním napadol povinný, okrem výroku, ktorým súd vo zvyšku návrh zamietol (doplňujúcim rozsudkom) a o náhrade trov konania.

5. V odvolaní povinný uviedol, že s rozsudkom okresného súdu nesúhlasí, a to z dôvodu, že exmanželka neuviedla pravdivo, že predmetné úvery, ktoré údajne musela zobrať, použila na bežné výdavky a chod domácnosti. Povinný má vedomosť, že navrhovateľka vypomáha bývalému zaťovi v krčme a v privátnom dome, kde je k dispozícii na ubytovanie 5 izieb a z tejto výpomoci má určitý finančný prospech. Navrhovateľka nevie šetriť financiami, keď predala rodičovský dom za 80 000,- Sk po troch mesiacoch už nemala z financií nič a dokonca ani nevyplatila povinnú daň z predaja nehnuteľnosti. Poukázal na to, že on sám je dôchodca a z dôchodku, ktorý poberá, chce dôstojne dožiť svoju starobu a nie prispievať exmanželke na splácanie jej úverov, ktoré bezhlavo vyberala a nevedomila si, že ich bude treba aj splácať. Žiadal, aby boli vypočítaní aj ním navrhnutí svedkovia, ktorých uviedol v prípravnom konaní a neboli vypočítaní v dokazovaní, a ktorí by ozrejmili dôvodnosť jeho podaného odvolania. Namietal, že by nebolo ani spravodlivé, aby po rozvedení manželstva sa mal deliť zo svojho dôchodku s navrhovateľkou, ktorá už nie je jeho manželka, keď jeho dôchodok sotva postačuje na zabezpečenie jeho vlastných potrieb. Inštitúť príspevku rozvedeného manžela nenahrádza sociálnu funkciu štátu.

6. Navrhovateľka vo vyjadrení sa k odvolaniu povinného uviedla, že s vyjadrením povinného nesúhlasí, nakoľko žijú v jednom dome, v spoločnej domácnosti a navrhovateľka platí všetko spojené s bývaním. Poukázala na to, že je invalidná dôchodkyňa od roku 1983 a jej zdravotný stav sa odvtedy stále zhoršuje. Úvery zobrala z dvoch dôvodov, a to, že 40 rokov jej povinný nedával vôbec peniaze a po druhé, keď sa niečo pokazilo musela dať navrhovateľka opraviť alebo kúpiť sama.

7. Konanie vo veciach výživného plnoletých osôb, teda aj konanie o príspevku na výživu rozvedeného manžela podľa § 72 Zákona o rodine, je upravené v § 154 a nasl. CMP. Na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak (§ 2 ods. 1 CMP).

8. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (a contrario § 65 CMP, § 379 CSP), bez viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku okresného súdu, preto sa obmedzuje len na konštatovanie správnosti dôvodov tohto rozhodnutia s doplnením na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalších dôvodov.

12. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala voči povinnému príspevku na výživu rozvedeného manžela. Okresný súd správne poukázal na ust. § 72 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

13. Príspevok na výživu rozvedeného manžela je nárok rozvedeného manžela, ktorý nie je schopný sám sa živiť, na príspevok na primeranú výživu od bývalého manžela podľa jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Neschopnosť oprávneného bývalého manžela „sám sa živiť“ vyplýva z jeho subjektívnych alebo tiež objektívnych skutočností. Podľa názoru odvolacieho súdu sa okresný súd dostatočne zaoberal subjektívnymi a objektívnymi skutočnosťami na strane navrhovateľky ako oprávnenej osoby, ohľadne predpokladu pre priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela spočívajúceho v neschopnosti sama sa živiť. Vychádzal z toho, že navrhovateľka má 69 rokov, je invalidnou dôchodkyňou v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu, a preto nie je schopná v súčasnosti vlastnou činnosťou sa živiť. Zároveň spĺňa aj podmienky na priznanie starobného dôchodku ako osoba v dôchodkovom veku. Na strane oprávnenej v konaní pred súdom prvej inštancie boli preukázané okolnosti odôvodňujúce jej nárok na príspevok na výživu rozvedeného manžela. Pri určení primeranej výživy (výšky výživného) správne prihliadol nielen na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ale aj na samotný nárok na primeranú výživu zo strany oprávnenej osoby. Výška výživného má odzrkadľovať nielen nutnú výživu spočívajúcu v nákladoch na stravovanie, ale aj primeranú výživu spočívajúcu v rôznych nákladoch, ktoré slúžia na uspokojovanie životných potrieb oprávnenej v závislosti na jej veku, zdravotnom stave, životnom štýle a ďalších potrebách. Okresný súd správne prihliadol na celkové príjmy a výdavky tak na strane navrhovateľky ako aj povinného. Z tohto hľadiska rozhodnutie okresného súdu je presvedčivé, spočíva na logických záveroch a určenú výšku výživného je možné považovať za primeranú výživu založenú jednak na odôvodnených nárokoch oprávnenej osoby, ako aj v schopnostiach, možnostiach a majetkových pomeroch osoby povinnej.

14. Povinný v odvolaní poukázal na to, že navrhovateľka neuviedla pravdivo, že predmetné úvery, ktoré si zobrala, použila na bežné výdavky a chod domácnosti. V konaní však bolo jednoznačne preukázané, že povinný počas spoluzitia s navrhovateľkou v spoločnej domácnosti neprispieval na domácnosť, resp. prispieval nedostatočne, čo nepriamo podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva aj zo záverov znaleckého posudku č. 9/2019 znalkyne E. E. E., H., kde je uvedené, že povinný v čase spáchania skutku (stíhanie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby), ktorý skutok sa povinnému kládol za vinu v trestnom konaní, trpí závislosťou od alkoholu Dg. F10.2 MKCH (štvrtá vývinová fáza Dr. Jelínka). Povinný požíval denne alkohol (16 rokov chodil denne do krčmy) z čoho logicky vyplýva, že finančné prostriedky povinný míňal na alkohol a cigarety. To, že navrhovateľke povinný nedával peniaze vyplynulo z výpovedí svedkov v prípravnom konaní, a preto námietka povinného ohľadom toho, že navrhovateľka nevie hospodáriť a berie si úvery, ktoré nepoužíva na úvery nie je dôvodná.

15. Pokiaľ povinný namietal, že v konaní neboli vypočutí aj ním navrhnutý svedkovia, uvedená námietka nie je dôvodná. Súd je subjektom, ktorý určuje, čo sa bude dokazovať, ako bude dokazovanie prebiehať, ktoré skutočnosti bude považovať za preukázané, a ktoré dôkazy vykoná. Súd nemusí vykonať všetky stranou sporu navrhnuté dôkazy. Výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde (§ 185 ods. 1 CSP). Súd musí dbať na to, aby nevyhlúčil taký dôkaz, ktorý mal potenciál preukázať rozhodný skutkový poznatok tvrdený stranou sporu, ak tento skutkový poznatok nebude preukazovať iným dôkazom. V odôvodnení rozsudku okresný súd dôsledne uviedol, ktoré skutočnosti mal, a ktoré nemal za preukázané, ktoré dôkazy vykonal a čo vzal za základ svojho rozhodnutia. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé aj odpoveď súdu, prečo nevykonal ďalšie dôkazy navrhnuté povinným, teda dôvody, pre ktoré nepristúpil k vypočutiu svedkov navrhnutých výživou povinným, a odvolací súd sa s jeho úsudkom v plnom rozsahu stotožňuje, keď okresný súd konštatoval, že z ostatných dôkazov vykonaných v prípravnom konaní (Okresný súd Revúca 2Nt/21/2019) vyplývala jednoznačne dovtedajšia dôvodnosť trestného stíhania povinného. Vypočúvanie navrhnutých svedkov by bolo nadbytočné a nevhodné, nakoľko to nebolo potrebné pre rozhodnutie veci, vzhľadom na ostatné dôkazy vykonané v konaní, ktoré jednoznačne preukazovali dôvodnosť podaného návrhu navrhovateľkou.

16. Odvolací súd rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti považuje za spravodlivý a vecne správny, a preto ho v tejto časti potvrdil, a to aj vo vzťahu k závislému výroku o náhrade trov konania.

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov odvolacieho konania.

18. O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).